

HOMO SAPIENS

Sarjassa tutustutaan eri
alojen tietäjiin ja taltailijoihin.

Luonnon ja tieteen mesenaatti

Sakari Alhopuro on suurlahjoittaja, joka haluaa tukea luonnon monimuotoisuuden tutkimusta. Hän on myös intohimoinen luontokuvaaja.

TEKSTI RIITTA VAURAS / KUVAT HEIKKI RÄISÄNEN

Mihin luontokuvaaja tarvitsee naisen nailonsukkaa, kysyy lääkäintöneuvos **Sakari Alhopuro**, 74, ja ojentaa käyntikorttinsa. Sen valokuvassa kurkkaa karhu puun takaa ja näyttää kieltä. Sukkakysymykseen en saa heti vastausta.

Turun yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa hymyilee vaatimaton mies. Hän on lahjoittanut yliopistolle miljoonia, muun muassa kolme biologian professuuria, ja säätiöinyt omaisuuttaan liki 50 miljoonaa euroa. Sakari Alhopuro -säätiö tukee ensisijaisesti luonnon ja lääketieteen tutkimusta.

"Väitöstyölleni ei löytynyt aikanaan jatkorahoitusta", Alhopuro sanoo. "Tiedän, miltä se tuntuu. Jatkoin tutkimusta 11 vuotta omalla kustannuksellani lääkärin työni ohella. Minua kiinnosti kalon kasvun säätely. Jo pikkupoikana keräsin eläinten kalloja."

Alhopuro perusti 29-vuotiaana kurssitoverinsa kanssa lääkäriaseman ja myöhemmin myös sairaalan. Pulssi myytiin vuonna 2011. Mies sai omaisuutta, jota lahjoittaa.

Vuonna 2004 Sakari Alhopuro oli helvetissä. Hän, molemmat tyttäret ja vaimo pelastivat ihmishenkiä ja auttoivat uupumatta loukkaantuneita Thaimaan tsunamionnettomuudessa.

"Olin juuri suorittanut katastrofilääketieteen kurssin", Alhopuro toteaa.

"Sitä kuoleman ja kärsimyksen sotatannerta ei voi unohtaa", hän muistelee kyynel silmäkulmassa.

Pohjoiseen ja rajan taa

Oman onnelansa, Kuusamon, Alhopuro löysi lukioaikana. Hän oli vaihto-oppilaana Yhdysvalloissa ollessaan oppinut laskettelemaan. Siispä piti päästä Ruukalle. Perhe hankki Kuusamosta mökin.

Lappiin hän pääsi isän kanssa ensimmäisen kerran jo 10-vuotiaana.

"Viime kesänä kiipesin Utsjoella viiden tunturin huipulle", kehuu lääkäintöneuvos ja kertoo, että muutama vuosi sitten sairaalabakteeri oli tappaa hänet. Polvi ei ole entisensä.

"Isä piti pohjoisen luonnosta. Hän kausti, ihaili kasveja ja keräsi hyönteisiä", Alhopuro luettelee ja kertoo itse ke-

ränneensä kovakuoriaisia, erityisesti jääriä.

"Äitini oli opiskellut kasvitiedettä, ja itsekin haaveilin biologian opinnoista, mutta lääketiede oli turvallisempi valinta."

"Seuraava tavoite on kuvata Lapin lintuja."

Metsänhakkuut saavat Sakari Alhopuron apeaksi.

"Halusin ostaa Kuusamosta vanhaa, luonnontilaista metsää 100 tai 200 hehtaaria. Kuljin ystäväni kanssa kuntaa ristiin rastiin. Ostettavaa ei tahtonut löytyä."

Kun palsta vihdoinkin löytyi, Alhopuro pyysi metsänhoitoyhdistystä varaamaan sen hänelle.

"Mutta metsä myytiin toiselle. Oli virhe kertoa, että tätä metsää ei sitten ikinä nitetä nurin."

Erämaita ja ikimetsiä Alhopuro on kolunnut ahkerasti rajan takana, erityisesti Paanajärven kansallispuistossa. Venäjän Pääjärvelle hän on järjestänyt näyttelytilan Kuusamon luontokuvaajille. Lääkäintöneuvoksen omat näyttelykuvat kiersivät puoli vuotta Venäjän Karjalan kouluja.

"Halusin, että lapset ja nuoret näkevät kuinka hienoa elämää metsissä on."

Tähtihetkiä

Mökki Kitkajärven rannalla on Alhopuron piilo- ja valokuvauspaikka.

"Olen saanut olla **Hannu Hautalan** opissa – ja oppinutkin jotakin", hän myhäilee.

"Kuusamon linnut on nyt kuvattu ja seuraava tavoite on kuvata Lapin lintuja. Aloitan vaikeimmista eli tunturipöylöstä ja tunturihaukasta. Tämä lumitalvi lupaillee hyvää sopulikesää", mies riemuitsee.

Upeat uivelokuvat ovat tuore ilonaihe.

"Hannu Hautala soitti, että nyt tulet piilokujuuni ja kykit siellä aamuyöstä il-

tapäivään. Kojun yläpuolella on ungelon eli uivelon pönttö."

Ensimmäisen luontokuvan Alhopuro otti kymmenvuotiaana.

"Kohde oli suruvaippa", hän kertoo ja nostaa isosta kansista täydellisen valokuvan. Siinä parittelevat huippuharvinaiset isoapollot.

Mutta mihin nailonsukkaa tarvitaan? "Lentävän lepakon kuvaamiseen", Alhopuro naurahtaa.

"Joskus 1960-luvun alussa pyydystin Jorma-veljen kanssa Espoon mökkimme ullakolla lepakoita. Nailonsukasta sai riittävän ohutta lankaa. Toinen pää pantiin nastalla kattoon ja toiseen päähän liimatipalla hyönteinen. Kamera ja salamamat sitä kohti, lepakko irti, ja klik!" ■

"ORKIDEAT kiehtovat minua. Olen valokuvannut niitä niin Kuusamon kuin Etelä-Amerikankin luonnossa. Tämä *Angraecum eichlerianum* -laji on kotoisin Länsi-Afrikasta."

